

Julkisen sanan neuvosto | vuosijulkaisu 2006

Sisältö

JSN 2006	4
Päätöstiivistelmät	10
Lausumat	29
Tilasto 1969–2006	30

**Päätökset vuodesta 1995 alkaen on luettavissa
JSN:n kotisivuilla osoitteessa www.jsn.fi**

JSN 2006

| JSN 2006 |

| Kantelumäärä lähes ennallaan

Julkisen sanan neuvosto kokoontui kertomusvuoden aikana 11 kertaa ja puheenjohtajisto 12 kertaa. Kokoukset on pidetty yhtä lukuun ottamatta neuvoston toimistossa Helsingin Kruununhaassa Mariankatu 26 B 10. Elokuussa neuvosto vieraili Suomen Punaisen Ristin Keskustoimistossa viestintäjohtaja Hannu-Pekka Laihon kutsumana. Pääsihteeri Kristiina Kumpula ja Hannu-Pekka Laiho kertoivat SPR:n toiminnasta ja alustivat keskustelua uhrin asemasta. Tämän jälkeen pidettiin neuvoston kokous.

Vuoden aikana JSN:lle tehtiin 130 kantelua, lausuntoa pyydettiin kahdeksassa asiassa ja päätöksen purkuhakemuksia tehtiin kaksi. Saapuneiden asioiden määrä 140 oli hiukan suurempi kuin edellisenä vuonna (137).

Kanteluista kohdistui sanoma- ja paikallislehtiin 95, aikakauslehtiin 15, ilmais- ja kaupunkilehtiin 13 ja sähköiseen viestintään 19. Lisäksi neuvostolta pyydettiin kannanottoa 8 muussa asiassa. Edellä olevat luvut poikkeavat jonkin verran kantelumääristä kertovista. Tämä johtuu siitä, että kantelija on pyytänyt neuvoston ratkaisua useamman tiedotusvälineen menettelystä samassa asiassa ja tällöin on ollut tarkoituksenmukaisempaa kirjata käsittelypyyntö yhdeksi kantelunumeroksi.

Sähköisessä viestinnässä Yleisradion ohjelmista kanneltiin 11 kertaa. Vain yhdessä kantelussa oli kysymys radio-ohjelmasta 10 muun kohdistuessa televisio-ohjelmiin. MTV3:n osalle tuli 5 kantelua ja Neloselle yksi. Paikallisradioista kanneltiin kerran.

Asioita käsiteltiin loppuun 157 (110 vuonna 2005). Luvussa ovat mukana edelliseltä vuodelta ratkaisematta jääneet 18 asiaa. Kertomusvuoden päättyessä 15 asiaa siirtyi seuraavalle vuodelle. Varsinaisia päätöksiä annettiin 81. Huomautuksia hyvän journalistisen tavan rikkomisesta tuli 17 ja loput 64 päätöstä olivat vapauttavia. Sanomalehdet saivat 6 langettavaa päätöstä ja aikakauslehdet yhden. Kaupunkilehdille annettiin 5 huomautusta hyvän journalistisen tavan rikkomisesta. Sähköiset viestimet saivat niinkään 5 langettavaa päätöstä.

Annetuista päätöksistä huomautuksia oli 21 prosenttia. Vuonna 2005 huomautusprosentti oli 12 ja sitä edeltävänä vuonna 25.

Kertomusvuoden aikana jätettiin tutkimatta 70 asiaa. Näistäkin lähetettiin aloitteentekijälle ns. perusteltu vastaus, jossa kerrotaan, miksi asiaa ei otettu käsiteltäväksi. Osa kanteluista karsittiin vanhentuneina, sillä neuvosto ei ilman erityistä syytä tutki asiaa, jonka julkaisemisesta on kulunut enemmän kuin kolme kuukautta. Jos kantelija selvästi hakee neuvoston päätöstä samassa asiassa nostettavaa rikos- tai vahingonkorvausoikeuden- käyntiä varten, neuvosto ei käsittele asiaa tai lopettaa sen käsittelyn. JSN voi harkintansa mukaan jättää muunkin asian käsittelemättä.

Kanteluasian uudelleen käsittelyä pyydettiin kerran. Puheenjohtajisto katsoi, ettei asiassa ollut tullut esiin sellaista tietoa, joka olisi osoittanut neuvoston päätöksen perustuneen virheelliseen tietoon tai väärinkäsitykseen. Päätöksen purkamista pyydettiin kahdessa tapauksessa. Pyynnöt eivät johtaneet tuloksiin.

Julkisen sanan neuvosto antoi kaksi lausuntoa Liikenne- ja viestintäministeriölle. Ensimmäinen koski EU-komission ehdotusta Televisio ilman rajoja - direktiivin muuttamisesta (3586/L/06). Neuvosto puuttui tuotesijoitteluun ja korosti sitä, että toimituksellisen aineiston ja mainoksen raja täytyy pitää selvänä. Tuotesijoittelu ei myöskään saa vaarantaa journalistisen päätösvalan pysymistä toimituksissa. Toisessa lausunnossa oli kysymys urheilutapahtumien uutisointioikeudesta. Neuvosto korosti avoimuuden ja esteettömyyden merkitystä (3700/L/06).

|| Päätöksistä äänestettiin entistä useammin

Edellisten vuosien tapaan päätöksistä noin puolet liittyi yksilön tai yksityiselämän suojaan. Oikeita tietoja, virheiden korjaamista, samanaikaista kuulemista ja omaa kannanottoa koski runsas kolmannes päätöksistä. Piilomainonnasta annettiin puolisen tusinaa päätöstä. Loput päätökset jakautuivat tasaisesti eri aiheiden kesken.

Eniten huomautuksia annettiin yksilön suojan loukkaamisesta, kaikkiaan yhdeksän kappaletta. Tapaukset liittyivät syrjintään, loukkaavaan kirjoitteluun, nimen suojaan ja samanaikaiseen kuulemiseen. Oikeita tietoja, oikaisua, toisen työn käyttämistä ja piilomainontaa koskevista asioista neuvosto antoi kahdeksan langettavaa päätöstä.

Päätösten sisällöstä neuvosto äänesti yhdeksän kertaa (3578B/SL/06, 3582/AL/06, 3594/SL/06, 3599B/YLE/06, 3616DE/KL/06, 3619/PR/06, 3642/SL/06, 3649/KL/06 ja 3678/SL/06). Keskimääräinen käsittelyaika kantelun saapumisesta vastauksen lähettämiseen oli 83 vuorokautta. Langettavat päätökset on vuoden aikana asianmukaisesti julkaistu ja neuvosto on asioiden käsittelyä varten saanut tiedotusvälineiltä pyytämänsä vastineet ja muut selvitykset.

Lausuma riippumattomuudesta

Neuvosto antoi tammikuussa 2006 omasta aloitteestaan periaatelausuman median riippumattomuudesta. Lausuman tarkoitus oli korostaa median riippumattomuuden tärkeyttä lukijoiden luottamuksen säilyttämiseksi. JSN suositteli ilmaisille matkoille osallistuville erityistä harkintaa ja matkakulujen maksamista itse. Kannanoton taustalla oli ruotsalaisen vaateketjun kustantama toimittajamatka New Yorkiin huhtikuussa 2005.

JSN:n mukaan journalisti on vastuussa ensi sijassa lukijoille, katsojille ja kuuntelijoille. Heidän tulee voida luottaa siihen, että tiedonvälityksen sisältöä koskevat ratkaisut tehdään toimituksissa journalistisin perustein eikä tätä päätösvaltaa luovuteta muualle. Yleisön luottamuksen säilyttääkseen median on toimittava mahdollisimman riippumattomana ympäristöstään. Tämä periaate koskee yksittäisiä journalisteja, toimittajaryhmiä ja koko toimitusta. Rahalla ei saa ratkaista toimituksellista sisältöä. Toimituksen ulkopuolinen aloitteen tekijä voi pahimmassa tapauksessa aiheen lisäksi valita näkökulman, toteutustavan ja tekijänkin. Journalistisen päätösvalan luovuttamista toimituksen ulkopuolisille ei voi perustella.

JSN nosti lausumassaan esiin erityisesti ilmaisimatkat, joille osallistumista toimitusten on punnittava erityisen tarkasti. Neuvosto suosittelee, että osallistuessaan matkoille toimitus maksaa kulut itse. Näin matka vertautuu toimituksen budjetissa muihin, journalistisesti harkittuihin matkoihin. Myös lahjojen ja kestityksen vastaan ottamista täytyy huolellisesti harkita.

Journalistin ohjeiden yleisten periaatteiden lisäksi JSN korostaa toimitusten omien ohjeiden merkitystä puolustettaessa journalistista riippumattomuutta. Ohjeiden tekeminen tai jo olemassa olevien ohjeiden uudistaminen tuo esiin ne arkipäivän ongelmat, joihin journalistista työtä tehtäessä joudutaan. Ohjeilla voi linjata niin yksittäisen journalistin kuin koko toimituksenkin toimintaa (3547/L/05).

Säilyykö journalismi?

Julkisen sanan neuvoston perinteinen etiikkaseminaari pidettiin maaliskuussa. Sen teemana oli tiedonvälitys ja julkinen kritiikki markkinoinnin puristuksessa. Tarkoituksena oli pohjustaa eettistä keskustelua kaupallisen markkinoinnin ja journalismin välisestä suhteesta joukkoviestimissä. Asiasta oli tuotu esiin runsaasti erilaisia, jopa vastakkaisia käsityksiä. Alustajina seminaarissa olivat JSN:n puheenjohtaja Kalevi Kivistö, ohjelmajohtaja Jorma Sairanen, päätoimittaja Jari Lindholm, päätoimittaja Heikki Hakala ja professori Juha Sihvola.

Tiedottaminen JSN:sta

Entiseen tapaan neuvoston edustajat ovat osallistuneet erilaisiin tilaisuuksiin, joissa on käsitelty hyvää journalistista tapaa ja Julkisen sanan neuvostoa. Valmisteleva sihteeri on luennoinut JSN:sta ja hyvästä journalistisesta tavasta yliopistoissa ja muissa oppilaitoksissa. Mainonnan eettinen neuvosto kutsui JSN:n jäsenet 30.10. tapaamiseen, jossa keskusteltiin JSN:n ja MEN:n toiminnasta ja toimivallasta.

Ruotsin lehdistöneuvosto täytti 90 vuotta toukokuussa 2006. Puheenjohtaja Kalevi Kivistö ja valmisteleva sihteeri Ilkka Vääntinen osallistuivat juhlaseminaariin Tukholmassa.

Niin yleisölle kuin journalisteillekin on annettu tietoa neuvoston toiminnasta ja jaettu sitä koskevaa aineistoa. Kävijämäärä neuvoston verkkosivuilla on lisääntynyt ja sähköinen kantelulomake on kasvattanut yhteydenottojen määrää JSN:n toimistoon. Puhelinneuvonta hyvästä journalistisesta tavasta ja neuvoston toimintaperiaatteista on jokapäiväistä.

Neuvoston jäsenet

Puheenjohtaja	ministeri, valt.lis. Kalevi Kivistö
Varapuheenjohtajat	toimittaja Jari Lindholm uutispäällikkö Matti Rönkä
Jäsenet	oikeustoimittaja Harri Aalto (V) kunnanjohtaja Heikki Airaksinen (Y) professori Jaana Hallamaa (Y) toimittaja Riikka Lehtovaara (V) toimittaja Jaakko Lähteenmaa (V) kehittämisasiantuntija Eija Niinikoski (Y) päätoimittaja Ville Pohjonen (V)
Lyhenteet	V = joukkoviestintää edustava jäsen Y = yleisöä edustava jäsen
Yleisöä edustavat yleisvarajäsenet	äidinkielenopettaja Merja Ahtiainen sairaalateologi Hilkka Kakko-Helle yhteiskuntatieteiden tohtori Katja Komonen
Joukkoviestintää edustavien jäsenten varajäsenet	päätoimittaja Arto Henriksson (Rönkä) toiminnanjohtaja Henna Jartti (Aalto) toimittaja Tarja Liuha (Lehtovaara) päätoimittaja Inkeri Pasanen (Pohjonen) ohjelmapäällikkö Axa Sorjanen (Lähteenmaa) päätoimittaja Maija Toppila (Lindholm)
Sihteerit	Pirkko Vuortama Ilkka Vänttinen

Talous ja kannatusyhdistys

Julkisen sanan neuvoston toiminta rahoitettiin jäsenyhteisöjen maksamin vuosimaksuin ja valtionavulla. Neuvoston toiminnan tukemiseen oli valtion vuoden 2006 tulo- ja menoarviossa 79 048 euroa. Avustus maksettiin oikeusministeriön talousarvion momentilta 25.01.51 kolmessa erässä. Jäsenyhteisöt maksoivat kertomusvuonna 96 090 euroa.

Kannatusyhdistyksen puheenjohtajana toimi johtaja Jorma Miettinen ja varapuheenjohtajana päätoimittaja Timo Vuortama. Tilintarkastajina olivat talouspääällikkö Marjut Mikkonen ja toimitusjohtaja Jukka Virta. Varatilintarkastajina olivat pääsihteeri Eila Hyppönen ja laskentapääällikkö Marjo Vänskä.

Vuoden aikana JSN:n perussopimuksen ja sääntöjen muutostarpeita selvittänyt työryhmä sai esityksensä valmiiksi. Kannatusyhdistys hyväksyi vuosikokouksessaan uudet säännöt, jotka tulivat voimaan vuoden 2007 alusta. Kokous hyväksyi myös uudistetun perussopimuksen. Itsesääntelyn kannalta merkittävä muutos oli se, että vastedes JSN:n kannatusyhdistys vahvistaa Journalistin ohjeet. Päätöksen tulee olla yksimielinen (3 § 2 mom).

Yhdistys hyväksyi tamperelaisen kaupunkilehti Torin hakemuksen liittyä JSN:n perussopimuksen allekirjoittajaksi. Lehti ei vuoden 2006 aikana käyttänyt allekirjoitusmahdollisuuttaan. Vuosikokous linjasi, että vastaisuudessa paras tapa sitoutua sopimukseen ja itsesääntelyyn on liittyminen taustayhteisön jäseneksi. Yhteisöjen ulkopuolisilta allekirjoittajilta päätettiin periä 100 euron vuosimaksu 1.1.2007 alkaen. Päätös koskee myös sopimuksen aikaisempia allekirjoittajia, joita on seitsemän.

Yhdistyksen kokouksessa 30.11.2006 valittiin neuvoston sihteeriksi valtiotieteiden maisteri Nina Porra 15.2.2007 alkaen. Hänen edeltäjänsä Pirkko Vuortama jäi eläkkeelle 1.3.2007 yli 20 vuoden työskentelyn jälkeen.

Kannatusyhdistyksen jäsenet, jäsenten edustajat ja varajäsenet olivat seuraavat:

Jäsenet

Aikakauslehtien Liitto
Kaupunkilehtien Liitto
Radio- ja televisiotoimittajien liitto
Sanomalehtien Liitto
Sanomalehtien Liitto/Paikallislehtien neuvottelukunta
Suomen Journalistiliitto
Suomen Televisioiden Liitto
Suomen Radioiden Liitto
Yleisradio Oy

| Päätöstiivistelmät 2006 |

| Aamulehti

3578B/SL/06 oikeat tiedot

Sanomalehti vertaili uutisessaan kahta mielipidemittausta, joiden johtopäätökset saattoi perustellusti kyseenalaistaa. Lehti julkaisikin uutisen, jossa johtopäätöksiä kritisoitiin, ja asiantuntijamielipiteen, jossa gallup-uutisen arvostelu jatkui. Neuvosto piti lehden menettelyä kokonaisuudessaan asianmukaisena. Vapauttava.

3633/SL/06 virheen korjaaminen, oma kannanotto

Lehti julkaisi hallinto-oikeuden päätöksestä uutisen, jonka vuoksi kantelija joutui kielteiseen julkisuuteen. Hänen nimeään ei kuitenkaan mainittu uutisessa. Tieto jutun epätarkkuuksista tuli toimitukselle yli viikkoa myöhemmin juristien kirjeessä, jossa viitattiin muun muassa vastineeseen. Lehdelle ei kuitenkaan pyynnöstä huolimatta toimitettu vastinetekstiä, jossa mahdolliset virheetkin olisivat tulleet korjatuiksi. Vapauttava.

| Aamuposti

3627/SL/06 piilomainonta

Lehti julkaisi asunnonmyyntisivuillaan kuvan ja tekstin kokonaisuuden, jossa esiteltiin myytävä talo yksityiskohtaisesti, kritiikittömästi ja mainosmaisesti siten, että sen saattoi erottaa toimitukselliseksi aineistoksi ainoastaan graafisen asunsa perusteella. Langettava.

| AlueSanomat

3616 DE/KL/06 yksityiselämän suoja

Kaksi lehteä kertoi käräjäoikeuden tuomiosta, jossa isä tuomittiin kahden lapsensa surmaamisesta. Juttujen yksityiskohdista ja kuvista suurin osa ei rikkonut yksityiselämän suojaa. Lasten etunimien ja iän julkaisemisella ei ollut sellaista yhteiskunnallista merkitystä, joka olisi ohittanut yksityiselämän suojan. Langettava.

3690/KL/06 loukkaava kolumni

AlueSanomat julkaisi päätoimittajansa kirjoittaman kolumnin ”Pakoputkipojat kaappiin”. Teksti käsitteli homoseksuaalien esiintymistä julkisuudessa. Kolumnin lopussa kirjoittaja pohdiskeli mahdollisuutta käydä puolustussotaa heterojen ylivallan säilyttämiseksi. Langettava.

Alueviesti

3662/KL/06 kansanryhmä, syrjintä

Kahdessa uutisessa kerrottiin epäilyistä, joiden mukaan etniseen vähemmistöön kuuluneet henkilöt olisivat ryöstäneet miehen ja kioskin. Molemmissa uutisissa yleisöä pyydettiin antamaan tapahtumista vihjeitä poliisille. Neuvosto korosti, että etnisen alkuperän kertominen edellyttää aina tarkkaa harkintaa, mutta näissä tapauksissa taustaa ei tuotu esiin halventavalla tavalla tai asiaankuulumattomasti. Vapauttava.

Etelä-Saimaa

3575B/SL/05 virheen korjaaminen

Entinen kunnanjohtaja kanteli kuudesta sanomalehdestä. Uutisessa oli hänen mielestään virhe, jota lehdet eivät suostuneet korjaamaan. Lehdet pysyivät uutisen välittäneen STT:n päätoimittajan kannassa, jonka mukaan uutisen kokonaisuudesta selvisi asioiden oikea laita. Neuvoston mielestä uutisessa oli epätarkkuutta, mutta ei sellaista olennaista virhettä, joka olisi vaatinut ehdottomasti korjausta. Vapauttava äänin 6-2. Eriävä mielipide.

Etelä-Suomen Sanomat

3572A/SL/05 yksityisyyden suoja

Lehti kertoi nimellä kaupunginvaltuutetun ja lautakunnan puheenjohtajan saamasta rattijuopumushaasteesta ja -tuomiosta. Neuvosto katsoi, että nimen julkaisu tuomitun asemaan nähden ei ollut kohtuutonta. Vapauttava.

Helsingin Sanomat

3563/SL/05 oikeat tiedot

Sanomalehti julkaisi sunnuntaivuillaan esseetyyppisen reportaasin salaliitoista. Erään tilaisuuden järjestäjät kantelivat jutusta. Heidän mielestään siinä oli siteerattu tilaisuuden järjestäjää väärin ja olivat sitä mieltä, että lehden olisi pitänyt julkaista heidän lähettämänsä kirje. Lehti kieltäytyi. Neuvoston mielestä toimittajan teksti oli monesta lähteestä koottua tulkintaa eikä suoraa siteerausta. Vapauttava.

3564/SL/05 tekstimainonta

Sanomalehti julkaisi kuvallisen jutun italialaisista polttoaalatuista avaimista. Neuvoston mielestä juttu oli tekstimainontaa, koska avaimia esiteltiin mainosmaisesti ja kriittittömästi. Lisäksi jutussa mainittiin yhteystietoineen vain yksi ostopaikka ja normaalihinta sekä erikoistarjousinta joulun alla. Langettava äänin 8-1.

3659/SL/06 oikeat tiedot, oma kannanotto

Lehti julkaisi uutisia ja kommentteja lääninhallituksen ratkaisusta hallintokanteluun ja siitä johtuvasta ope-
tushallituksen ohjeesta. Jutut käsitteivät asiaa yksilöimättömästi ja yleisellä tasolla. Alkuperäinen kantelu oli mukana vain viittauksenomaisesti. Lehti julkaisi myös kantelijan oman kannanoton, missä tämä saattoi korjata mahdolliset epätarkkuudet. Vapauttava.

3673/SL/06 kolumni

Lehti julkaisi toimittajansa kirjoittaman kolumnin ”Jos minulla olisi myynnissä asuntomessutalo”. Siinä käsiteltiin kriittiseen sävyyn lehden itse järjestämää nettiäänestystä parhaasta asuntomessutalosta. Kantelija oli asuntomessutalon rakentaja. Vapauttava.

3575B/SL/05 virheen korjaaminen

Entinen kunnanjohtaja kanteli kuudesta sanomalehdestä. Uutisessa oli hänen mielestään virhe, jota lehdet eivät suostuneet korjaamaan. Lehdet pysyivät uutisen välittäneen STT:n päätoimittajan kannassa, jonka mukaan uutisen kokonaisuudesta selvisi asioiden oikea laita. Neuvoston mielestä uutisessa oli epätarkkuutta, mutta ei sellaista olennaista virhettä, joka olisi vaatinut ehdottomasti korjausta. Vapauttava äänin 6-2. Eriävä mielipide.

3677/SL/06 loukkaava ilmaisu

Lehti julkaisi jutun ”Ihmeperantajan kaupunki”, jossa raportoitiin uskonnollisen liikkeen ja sen johtajan kotikaupungista. Juttu sisälsi muun muassa sitaatin kansanmiehen suusta kaupungin torilta: ”Perkele, sen verran tiedän, että se on hullu! Hullut ne rikastuu tuollaisilla tempuilla”. Sitaatti ei kohdistunut johtajaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, vaan hurmosliikkeen johtajakeskeisyyteen ilmiönä. Kokonaisuuden osana sitaatti oli esimerkki niistä kriittisistä puheenvuoroista, joita paikkakunnalta myös löytyi. Vapauttava.

Hollolan Sanomat

3559/KL/05 leimaava kirjoittelu

Kolumnisti käsittelee yhteiskunnan luokkaistumista ja nostaa esimerkiksi sukupuoliset vähemmistöt. Tekstin voi lukea niin, että kolumnisti rinnastaa pedofilit ja sukupuoliset vähemmistöt toisiinsa. Tämä loukkaa vähemmistön ihmisarvoa. Langettava.

3610/KL/06 leimaava kirjoittelu

Toimittajan kirjoittama kolumni sisälsi kirosanoja, rivouksia ja luonnosta huolta kantavien sekä ruotsalaisten halventamista. Langettava.

Hufvudstadsbladet

3625/SL/06 leimaava kirjoittelu

Lehti julkaisi uutisen, missä poliisiin kerrottiin tutkivan kolmea surmaa homopiireissä. Neuvoston mielestä uutisessa homoseksuaalisuus yhdisti epäillyn uhreihin, joita poliisi epäili löytyvän mahdollisesti vielä lisääkin. Seksuaalista suuntautumista ei tuotu esiin asiaankuulumattomasti tai halventavasti. Vapauttava.

3641/SL/06 oma kannanotto

Lehti julkaisi henkilöhaastattelun puolueen puheenjohtajaksi pyrkivästä kantelijasta. Tämän mielestä toimittajan luonnehdinnassa oli väärää tietoa, jotka loukkasivat häntä. Lehti tarjosi asianomaiselle mahdollisuuden omaan kannanottoon, mutta tämä ei halunnut sitä käyttää. Lehti pahoitteli väärin ymmärrettyä osaa tekstistä muutama päivä myöhemmin julkaistessaan kantelijan tietien häntä puolustavan kirjoituksen. Vapauttava.

Hymy ja toimittaja Anne Anttila

3628/AL/06 tiedonhankinta

Toimittaja esiintyi sosiaalitoimistoissa väärän henkilöllisyyden turvin eikä kertonut olevansa toimittaja. Hän halusi selvittää kuinka herkästi toimeentulotukea myönnetään. Tuet palautettiin ja asia selvitettiin jälkepäin kuntiin. Toimittaja voi käyttää poikkeuksellisia tiedonhankintakeinoja, jos tietoja ei muutoin yhteiskunnallisesti merkittävästä seikasta voi selvittää. Vapauttava.

Hämeen Sanomat

3591/SL/06 samanaikainen kuuleminen, seurantavelvollisuus

Kantelu koski pitkän ja monivaiheisen oikeusprosessin aloitusistunnosta tehtyä uutista. Syyttäjä luopui yhdestä syytteestä, josta lehti oli aikaisemmin uutisissaan maininnut. Lehti ei tuoreimmassa uutisessaan kertonut, että syytteestä oli luovuttu. Neuvosto luotti lehden journalistiseen harkintaan, kun se oli jättänyt kertomatta prosessuaalisesti mielenkiintoisesta mutta vähämerkityksestä tapahtumasta ja luvannut jatkossa palata asiaan. Vapauttava.

Hämeenlinnan Kaupunkiutiset

3609/KL/06 mielipidekirjoitus

Kantelija antoi www-sivujen palautelomakkeella palautetta kolumnin kirjoittaneelle toimittajalle. Palautekirjoitus käsitettiin vahingossa mielipidekirjoitukseksi ja julkaistiin. Sen nimettömyyttä vielä kummasteltiin toimittajan vastauksessa, joka julkaistiin kommenttina. Kirjoitus julkaistiin kuitenkin nimimerkillä, joten sen kirjoittaja jäi vain toimituksen tietoon. Vapauttava.

Ilkka

3657/SL/06 virheen korjaus

Lehti teki oikeudenkäyntiuutisessa nimivirheen sekä tekstissä että kuvatekstissä. Asianosaisen pyynnöstä virheen tehnyt toimittaja korjasi uutistekstissä olleen virheen omalla kolumnipalstallaan. Sävy oli kuitenkin loukkaava. Seuraavana päivänä lehti julkaisi niin sanotun asiallisen oikaisun, joka ei kuitenkaan riittänyt korjaamaan kantelijalle aiheutettua vahinkoa. Langettava.

Iltalehti

3550/SL/05 loukkaava kirjoittelu

Lehden kolumnisti vertasi nimeltä mainittua lääkäriä ja kansanedustajaa natsitohtori Mengeleen. Kirjoittaja asetti kyseenalaiseksi myös lääkärin ammattitaidon esittämättä perusteita väitteilleen. Langettava.

3568 AB/SL/05 otsikkojulistte eli lööppi, tiedonvälityksen totuudenmukaisuus

Iltapäivälehti julkaisi uutisen tulipalosta, jossa äiti ja kaksi lasta menehtyivät. Lehti kertoi tapauksesta lööppissä ja etusivulla tekstillä ÄITI POLTTI LAPSET ja itsensä. Lehden uutinen piti paikkansa, ja otsikot vastasivat juttujen sisältöä. Neuvosto kuitenkin painotti lööppien ja etusivun otsikoiden vaativan erityistä harkintaa, koska ne ovat kaikkien nähtävillä, lasten silmien korkeudella kioskien ulkopuolella, katujen varsilla ja kauppojen kassoilla. Vapauttava.

3569/SL/05 toisen työn käyttäminen

Lehti lainasi omille nettisivuilleen lähes suoraan kantelijan nettisivuilta kaksi juttua, tunnusti tekonsa ja lupasi parantaa tapansa. Neuvoston mielestä lehti rikkoi journalistin ohjeiden kohtaa, missä kielletään toisen työn käyttäminen ilman lähteen mainintaa. Langettava.

3577/SL/06 onnettomuuden uhrin kohtelu, omaisten suoja

Lehti kertoi uutisessaan jäihin vajonneen auton kuljettajan viimeisistä hetkistä ja turhiksi jääneistä pelastautumisyrityksistä. Juttu oli yksityiskohtainen, mutta lehti ei neuvoston mielestä tuonut esiin seikkoja, jotka olisivat vaarantaneet uhrin hienovaraisen kohtelun tai muutoin aiheuttaneet läheisille lisäkärsimystä. Vapauttava.

3616 ABC/SL/06 yksityiselämän suoja

Kolme lehteä kertoi käräjäoikeuden tuomiosta, jossa isä tuomittiin kahden lapsensa surmaamisesta. Jutuissa mainitut yksityiskohdat ja julkaistut valokuvat eivät rikkoneet yksityiselämän suojaa, koska ne olivat tuomion kannalta olennaisia eivätkä laajentaneet asiasta jo tietävien piiriä. Vapauttava.

3670/SL/06 oma kannanotto, nimen suoja

Lehti julkaisi jääkiekkoilun maailmanmestaruuskisojen aikaan kuvallisen jutun kisakaupungin prostituutiosta. Lehden tarkoitus oli estää haastateltujen suomalaisten henkilöllisyyden paljastumisen, mutta se ei ollut riittävän huolellinen. Lehti ei julkaissut jutusta tunnistetun henkilön omaa kannanottoa. Langettava äänin 5-3.

Iltta-Sanomat

3614/SL/06 yksityiselämän suoja

Lehti kertoi huomattavan talousrikoksen tunnustaneen toimitusjohtajan nimen jo esitutkintavaiheessa. Neuvoston mielestä tämä ei ollut selvästikään kohtuutonta, kun vastakkain asetetaan henkilökohtainen vahinko ja se yleinen merkitys, mikä teolla on. Vapauttava.

3616 ABC/SL/06 yksityiselämän suoja

Kolme lehteä kertoi käräjäoikeuden tuomiosta, jossa isä tuomittiin kahden lapsensa surmaamisesta. Jutuissa mainitut yksityiskohdat ja julkaistut valokuvat eivät rikkoneet yksityiselämän suojaa, koska ne olivat tuomion kannalta olennaisia eivätkä laajentaneet asiasta jo tietävien piiriä. Vapauttava.

3642/SL/06 valokuva

Lehti julkaisi kantelijasta arkistokuvan mielenosoituksesta tehtyjen juttujen yhteydessä. Alkuperäinen valokuva oli rajattu siten, että kahdella kädellä näytetystä sitaattimerkistä jäi jäljelle vain toinen käsi. Katsojalle tuli käsitys voitonmerkistä. Neuvosto painotti huolellisuutta arkistossa olevien henkilökuvien käytössä. Kuvaa ei ollut kuitenkaan käsitelty niin, että se olisi johtanut katsojaa harhaan. Merkintä arkistokuvasta olisi poistanut epäselvyydet kuvausajankohdasta.

Vapauttava äänin 5-3. Eriävä mielipide.

3684B/SL/06 tietojen tarkistaminen, esittelyteksti

Yleisradion A-pisteen ohjelmasta oli samoina päivinä esittelyteksti lehden tv-ohjelmatiedoissa: ”hallitusammattilainen ei huolisi vammaisia yhtiöiden hallituksiin”. Lehti saattoi luottaa sille toimitettuihin ohjelmatietoihin. Vapauttava.

Itä-Savo

3575A/SL/05 virheen korjaaminen

Entinen kunnanjohtaja kanteli sanomalehden uutisesta, jossa oli hänen mielestään virhe. Lehti korjasi uutisointiaan ja pahoitteli uutisessa ollutta epätarkkuutta kahdessakin eri yhteydessä. Vapauttava.

Karjalainen

3575B/SL/05 virheen korjaaminen

Entinen kunnanjohtaja kanteli kuudesta sanomalehdestä. Uutisessa oli hänen mielestään virhe, jota lehdet eivät suostuneet korjaamaan. Lehdet pysyivät uutisen välittäneen STT:n päätoimittajan kannassa, jonka mukaan uutisen kokonaisuudesta selvisi asioiden oikea laita. Neuvoston mielestä uutisessa oli epätarkkuutta, mutta ei sellaista olennaista virhettä, joka olisi vaatinut ehdottomasti korjausta. Vapauttava äänin 6-2. Eriävä mielipide.

Kauhava

3556/PL/05 yksityisyyden suoja

Lehti julkaisi avioerotilanteessa perheen tyttären mielipidekirjoituksen, jossa tämä arvosteli äitiään voimakkaasti ja paljasti näin yksityisyyden suojan ydinalueeseen kuuluvia tietoja ilman asianomaisen suostumusta. Äidin asema, ammatti ja järjestötoiminta eivät olleet sellaisia poikkeuksellisia yhteiskunnallisia syitä, joilla julkaisemista olisi voinut perustella. Langettava.

Keskipohjanmaa

3686/SL/06 virheen korjaus

Lehti julkaisi hallinto-oikeuden päätöksestä uutisen, jossa oli epätasällisiä ilmaisuja. Lehti korjasi uutista julkaisemalla oikaisun, joka oli korrekti ja riittävän nopeasti julkaistu. Vapauttava.

Keskisuomalainen

3651/SL/06 nimen suoja

Lehti julkaisi uutisen kantelijan saamasta ehdollisesta vankeustuomiosta ja oheissakosta. Käräjäoikeuden mukaan kantelija syyllistyi törkeään rattijuopumukseen ja virkavelvollisuuden rikkomiseen ollessaan koko maakunnan poliisipäällystön johtovalmiusvuorossa. Lehti kertoi uutisessaan kantelijan nimen, mikä ei tekoon ja asemaan nähden ollut kohtuutonta. Lisäksi se esti kollegojen aiheettoman leimautumisen. Vapauttava.

Koillis-Häme

3566/PL/05 pakina

Paikallislehti käytti koulujen nimiä irvailevassa pakinassaan kuvitteellista nimeä, joka muistutti paikkakunnalla vaikuttavan äidinkielenopettajan nimeä. Neuvosto totesi, että pakina sallii vapaan kirjoittelun eikä pakina ollut loukkaava, vaikka äidinkielenopettaja olisi yhdistettykin siihen. Vapauttava.

3593/PL06 virheen korjaaminen, mielipidekirjoitus

Lehti korjasi kantelijan pyynnöstä uutisessa olleen virheen. Kantelijan toimittajalle osoittama kirje julkaistiin vahingossa mielipidepalstalla. Siihen tuli myös kärjekäs vastaus toiselta kirjoittajalta. Kirjoittaja ei kuitenkaan moittinut osin runsastakin editointia, joten päättäjänä hänen piti sietää julkinen kritiikki. Vapauttava.

Koillismaan Uutiset

3649/PL/06 journalistinen päätösvalta

Lehti julkaisi kantelijan tekemän jutun jätevesiongelmistä. Toimitus julkaisi jutun yhteydessä kommenttikirjoituksen kaupunginvaltuuston puheenjohtajalta, joka ei ollut vastannut toimittajan kirjallisiin kysymyksiin varsinaista juttua varten. Syynä oli henkilöiden väliset tulehtuneet suhteet. Puheenjohtaja sai päätoimittajalta ainakin joitakin kohtia jutusta kommentoitavakseen. Neuvosto painotti samanaikaisen kuulemisen tärkeyttä. Vapauttava äänin 7–2, Eriävä mielipide.

Kouvolan Sanomat

3575B/SL/05 virheen korjaaminen

Entinen kunnanjohtaja kanteli kuudesta sanomalehdestä. Uutisessa oli hänen mielestään virhe, jota lehdet eivät suostuneet korjaamaan. Lehdet pysyivät uutisen välittäneen STT:n päätoimittajan kannassa, jonka mukaan uutisen kokonaisuudesta selvisi asioiden oikea laita. Neuvoston mielestä uutisessa oli epätarkkuutta, mutta ei sellaista olennaista virhettä, joka olisi vaatinut ehdottomasti korjausta. Vapauttava äänin 6–2. Eriävä mielipide.

Kuhmoisten Sanomat

3545/PL/05 tiedonvälityksen totuudenmukaisuus, mielipidekirjoitus

Paikallislehti julkaisi runsaasti susiin liittyviä kirjoituksia sekä uutis- että mielipidepalstoilla. Päätoimittaja vastasi lehteä kritisoiineeseen mielipidekirjoitukseen samassa yhteydessä. Menettely on mahdollinen, koska mielipidekirjoitus ei ole Journalistin ohjeiden tarkoittama kannanotto, johon ei saa liittää asiattomia lisäyksiä. Vapauttava.

Kuhmolainen

3615/PL/06 oikeat tiedot, yksityiselämän suoja

Lehti kertoi pääkirjoituksessaan metsänhoitoyhdistyksen fuusiopäätösten taustoista ja muistutti vanhoja ja uusia päättäjiä ratkaisujen vastuunkannosta. Viittaus vanhoihin taloudellisiin epäselvyyksiin ja oikeudenkäyntiin ei neuvoston mielestä ollut kohtuutonta kritiikkiä. Vapauttava.

Kuntalehti

3582/AL/06 journalistinen päätösvalta

Päätoimittaja muutti jutun sävyä haastattelun haluamaan suuntaan vastoin toimittajan kantaa ja tämän tietämättä. Toimituksen ulkopuolinen henkilö vaikutti päätoimittajan ratkaisuun. Neuvosto antoi vapauttavan päätöksen. Päätöksessä painotettiin päätoimittajan ehdotonta valtaa ja vastuuta sekä sitä, että juttua muokataan toimituksessa loppuun saakka ennen julkaisua. Vapauttava päätös äänin 6-4. Kaksi eriävää mielipidettä.

Kymen Sanomat

3575B/SL/05 virheen korjaaminen

Entinen kunnanjohtaja kanteli kuudesta sanomalehdestä. Uutisessa oli hänen mielestään virhe, jota lehdet eivät suostuneet korjaamaan. Lehdet pysyivät uutisen välittäneen STT:n päätoimittajan kannassa, jonka mukaan uutisen kokonaisuudesta selvisi asioiden oikea laita. Neuvoston mielestä uutisessa oli epätarkkuutta, mutta ei sellaista olennaista virhettä, joka olisi vaatinut ehdottomasti korjausta. Vapauttava äänin 6-2. Eriävä mielipide.

Kälviän Seudun Sanomat

3682/PL/06 nimimerkki, yksityiselämän suoja

Lehti julkaisi nimimerkin suojassa mielipidekirjoituksen, jossa arvosteltiin kantelijan poliittista toimintaa. Kantelijan asema valtuutettuna on sellainen, että lehti saattoi asettamissaan rajoissa sallia arvostelun nimimerkin suojasta. Vapauttava.

Lapin Kansa

3594/SL/06 leimaava kirjoittelu

Kantelijan mielestä sanomalehden mielipidepastalla halvennettiin sukupuolista vähemmistöä. Neuvoston mielestä kyse oli kärjekkästä mielipidekirjoituksesta, joka kuitenkin oli suhteellisen asiallinen ja vain yksi osa lehdessä käydystä monipuolisesta keskustelusta. Vapauttava äänin 6-3.

Loimaan Lehti

3658/PL/06 kolumni

Lehti julkaisi kolumnin, jossa kulttuurisivun kirjoittajavieras käsitteli henkilökohtaisia kokemuksiaan nykytaiteen parissa vapaaseen ja assosioivaan tyyliin. Kirjoittaja mainitsi kuolleen kuvataiteilijan ja hänestä kerrotun legendan. Tämä loukkasi kuvataiteilijan omaisia. Kantelun aiheuttaneet kolumnin kohdat eivät kuitenkaan tekstin kokonaisuuteen suhteutettuina olleet neuvoston mielestä loukkaavia. Vapauttava.

Länsi Suomi

3616 ABC/SL/06 yksityiselämän suoja

Kolme lehteä kertoi käräjäoikeuden tuomiosta, jossa isä tuomittiin kahden lapsensa surmaamisesta. Jutuissa mainitut yksityiskohdat ja julkaistut valokuvat eivät rikkoneet yksityiselämän suojaa, koska ne olivat tuomion kannalta olennaisia eivätkä laajentaneet asiasta jo tietävien piiriä. Vapauttava.

MTV3

3557A/MTV/05 piilomainonta

Televisiossa ohjelman sponsori näkyi itse ohjelmassa liikemerkkeillään eri yhteyksissä. Se oli tarkoituksellista ja mainosmaista eikä sillä ollut mitään tekemistä itse ohjelman sisällön kanssa. Toimituksellisen aineiston ja markkinoinnin raja hämärtyi. Langettava.

3589/MTV/06 totuudenmukainen tiedonvälitys

Tv-ohjelmassa käsiteltiin julkisissa viroissa tai kunnallisissa luottamustehtävissä olevien lääkärien toimintaa yksityisessä terveydenhuollossa. Lääkäriaseman toimitusjohtaja ja hänen kaupunginjohtaja-appensa kantelevat kohtelustaan ohjelmassa. Kantelijat eivät osoittaneet asiavirheitä ohjelmasta. He olivat esillä yhtenä esimerkkitapauksena, eivätkä ohjelman kaikki väitteet ja kärjistyksset koskeneet heitä. Vapauttava.

3595/MTV/06 piilomainonta

Kantelija epäili MTV3:n ohjelmassa piilomainontaa, kun kanavan vaaliohjelman grafiikassa oli TietoEnatorin logo. Neuvoston mielestä kyse oli enemmänkin lähdeviitauksesta. Vapauttava.

3630/MTV/06 piilomainonta

Uutisohjelmassa kerrottiin saman yhtiön maksullisesta www-palvelusta, joka alkaisi verkossa seuraavana päivänä. Kanavalla oli peruste uutisvälähdyksensä tekemiseen. Juttua ei voi pitää myöskään mainosmaise-
na. Katsojalle ei jäänyt epäselväksi, että MTV3 on yhtiönä sekä Viihdeuutisten että www-palvelun taustalla.
Vapauttava

| Opettaja

3660/AL/06 oikeat tiedot, virheen korjaaminen

Lehti käsitteli pääkirjoituksessaan opetushallituksen ohjetta kouluretkien maksuttomuudesta, viittasi oh-
jeen aiheuttaneeseen kanteluun ja teki selvän numerovirheen puhumalla 13 euron lasketteluretkestä, kun
kyse olisi ollut 53 euron matkasta. Vaikka pienetkin virheet olisi syytä korjata, lehden tekemä virhe ei kui-
tenkaan käsitellyn kokonaisuuden kannalta ollut ratkaiseva. Vapauttava.

| Perniönseudun Lehti

3587/PL/06 yksityisyyden suoja

Lehti julkaisi jutun vanhainkodin uudesta demenciasolusta. Jutusta ja kuvista paljastuivat kantelijan puoli-
son henkilöllisyys ja joitakin yksityiskohtia hänen vakavasta sairaudestaan. Lehdellä ei ollut omaisten suos-
tumusta, mutta henkilökunta oli ilmaissut, että haastattelulle ei ole estettä. Asiallinen juttu kertoi palvelujen
paranemisesta. Vapauttava.

| Pohjalainen

3604/SL/06 yksityisyyden suoja

Sanomalehti kertoi nimeltä mainiten johtavaan virkamieheen kohdistuvasta poliisin esitutkinnasta ja jutun
siirtymisestä syyteharkintaan. Taustalla saattoi olla työpaikkakiusaaminen, jonka lehti toi esille, vaikka ei
pystynytkään kuulemaan epäiltyä. Vapauttava.

Radio Suomipop

3619/PR/06 loukkaava radio-ohjelma

Radion juontajapari luki vanhan runon ”Heikki ja neekeri” levyjen välissä. Neuvoston mielestä vanha runo on ajankuva, mutta sen jälkeen juontajien kommentit ja heidän esiintymistyyliinsä toivat etnisen alkuperän esiin halventavasti. Langettava.

Satakunnan Kansa

3581/SL/06 mielipidekirjoitus

Sanomalehti julkaisi yleisön tekstiviestipalstalla mielipiteen, jossa paikalliselle kunnallispoliitikolle sanottiin, että ”herää pahvi”. Neuvoston mielestä keskeisen yhteiskunnallisen päättäjän on kestettävä moinen ilmaisu. Poliitikko myös vastasi viestiin ja sai selittää omia mielipiteitään lehden uutispalstoilla. Vapauttava.

3671/SL/06 virheen korjaus

Lehti julkaisi kuvareportaasin pienten maalaiskylien kaljabaareista. Jutussa oli virhe, jonka lehti korjasi julkaisemalla kaksi päivää reportaasin jälkeen virheen kohteena olleen henkilön kirjoituksen mielipidepalstalla. Kirjoituksessa virhe tuli korjatuksi, ja kantelija sai siinä esiin myös oman näkemyksensä tapahtumista. Vapauttava.

Savonmaa

3580/KL/06 samanaikainen kuuleminen

Lehti julkaisi 20-vuotisjuhlanumerossaan jutun taidekeskus Retretin vaikeuksista vuoden 1986 kesällä. Lehti referoi vanhaa uutistaan ja vertasi sitä Retretin vaikeuksiin vuoden 2005 lopulla. Taidekeskuksen perustajaa ja alkuperäistä johtajaa ei tarvinnut kuulla samanaikaisesti. Vapauttava

Subtv

3557B/MTV/05 piilomainonta

Tuotteen ja kioskiketjun tunnusmerkkien näkyminen televisio-ohjelmassa oli mainosmaista ja tarkoituksellista, mikä oli omiaan hämärtämään toimituksellisen aineiston ja markkinoinnin rajaa. Tuotteella ja kioskiketjulla ei ollut ohjelman sisällön kannalta merkitystä. Langettava.

3691/MTV/06 piilomainonta

Tilt.tv -ohjelman juontajalla oli Subtv:ssä yllään paita, jossa oli teksti ”Kitarasankari 2”. Se oli suora käännös markkinoille tulossa olevasta englanninkielisestä tietokonepelistä ”Guitar Hero 2”. Teksti ei ollut mainosmainen eikä paidassa ollut esimerkiksi pelin logoa. Vapauttava.

Suomen Kuvalehti

3623/AL/06 samanaikainen kuuleminen, mielipidekirjoitus

Lehti julkaisi jutun ”Sisällissodan sekava saldo, $1+5+4=18$ ”, joka valtaosin perustui tilastoja tutkineen matemaatikon haastatteluun. Jutun kritiikki kohdistui valtioneuvoston rahoittamaan sotasurmaprojektiin, josta kerrottiin löytyneen muun muassa käsittämättömiä laskuvirheitä. Projektin johtajaa ja toista tutkijaa kuultiin samassa yhteydessä, ja he saivat vastata menetelmäkritiikkiin. Juttu ei tuonut kantelijalle oikeutta omaan kannanottoon. Mielipidekirjoituksen julkaisemisesta lehti päättää aina itse. Vapauttava.

Syd-Österbotten

3645/PL/06 oikeat tiedot, nimen suoja

Lehti kertoi uutisessaan veneenkorjaushallin toiminnasta ja taustalla olleesta yhdistyksestä, jonka johtoon kuuluneesta henkilöstä oli tehty poliisille tutkintapyyntö. Päätoimittaja kieltäytyi julkaisemasta epäillyn nimeä mielipidekirjoituksessa, jonka lehti uutisen jälkeen julkaisi. Kirjoitus ei myöskään suunnannut epäiltyä kirjoittajaa kohtaan. Vapauttava.

Turun Sanomat

3575B/SL/05 virheen korjaaminen

Entinen kunnanjohtaja kanteli kuudesta sanomalehdestä. Uutisessa oli hänen mielestään virhe, jota lehdet eivät suostuneet korjaamaan. Lehdet pysyivät uutisen välittäneen STT:n päätoimittajan kannassa, jonka mukaan uutisen kokonaisuudesta selvisi asioiden oikea laita. Neuvoston mielestä uutisessa oli epätarkkuutta, mutta ei sellaista olennaista virhettä, joka olisi vaatinut ehdottomasti korjausta. Vapauttava äänin 6–2. Eriävä mielipide.

3578A/SL/06 oikeat tiedot

Sanomalehti vertaili uutisessaan kahta mielipidemittausta toisiinsa. Johtopäätökset saattoi perustellusti kyseenalaistaa. Lehti julkaisikin seuraavana päivänä asiantuntijamielipiteen, jossa uutisen johtopäätös todettiin virheelliseksi. Menettely kokonaisuutena oli neuvoston mielestä asianmukainen. Vapauttava.

3603/SL/06 samanaikainen kuuleminen, tuomioistuimeen vaikuttaminen

Kantelu koskee rikosjutun oikeuskäsittelyn uutisointia. Kantelijan mielestä sanomalehti teki uutisia yksipuolisesti kuulematta syytettyä ja saattoi näin vaikuttaa oikeuden toimintaan. Neuvoston mielestä kyseessä oli normaali, portaittain etenevä oikeusprosessin uutisointi. Vapauttava.

3688/SL/06 oikeat tiedot

Turun Sanomat julkaisi uutisen Turun lukioverkkoselvityksestä. Tekstin mukaan vuonna 2009 lakkautettaneen yksi lukio, jonka nimi mainittiin todennäköisenä vaihtoehtona. Tieto perustui lehden omiin lähteisiin. Lukion rehtori vaati lehteä korjaamaan tekemänsä virheen. Lehti julkaisi kantelijan mielipidekirjoituksen, jossa tämä sai esittää omat näkemyksensä ja korjata mahdolliset virheet. Neuvosto korosti, että valmisteluvaiheen uutisointi on tärkeää demokraattiselle päätöksenteolle. Vapauttava.

Tyrvään Sanomat

3602/PL/06 virheen korjaaminen

Lehti kertoi uutisessaan, että kotipaikkakuntansa ulkopuolella asuva luottamushenkilö ei saa täysiä matkakorvauksia. Uutinen antoi väärän kuvan asiasta. Sähköpostilla toimitettu korjaus viipyi kuitenkin yli viikon. Näissä olosuhteissa kantelijan kirjoituksen julkaisemiselle ei neuvoston mielestä enää ollut erityisen painavia syitä. Uutinen oli tosin epätarkka, mutta ei kantelijaa loukkaava. Vapauttava.

Urheilulehti

3692/AL/06 loukkaava kirjoittelu

Urheilulehden toimittaja haastatteli lehden www-sivuilla lehden toista toimittajaa. Haastattelun aiheena oli tunnetun valmentajan persoona ja hänen käytöksensä. Lehti käytti henkilöä loukkaavia ilmaisuja, ja lisäksi toimittaja toimi omassa asiassaan. Langettava.

Uusi Rauma

3558 AB/KL/05 leimaava kirjoittelu, vähemmistön syrjintä

Lehden kolumnissa käsiteltiin isän roolia. Sukupuolisia vähemmistöjä arvosteltiin kärkevästi. Voimakkaan moralisoiviakin käsityksiä tulee voida sietää. Kolumni ei ollut tahallisesti halventava. Vapauttava.

3616 DE/KL/06 yksityiselämän suoja

Kaksi lehteä kertoi käräjäoikeuden tuomiosta, jossa isä tuomittiin kahden lapsensa surmaamisesta. Juttujen yksityiskohdista ja kuvista suurin osa ei rikkonut yksityiselämän suojaa. Lasten etunimien ja iän julkaisemisella ei ollut sellaista yhteiskunnallista merkitystä, joka olisi ohittanut yksityiselämän suojan. Langettava.

Uutislehti 100

3679/IL/06 tekstimainonta

Jutussa kerrotaan Suomen korkeimmasta asuinkäyttöön valmistuvasta talosta ja tilanteesta, jossa asunnot eivät yllättäen käy kaupaksi. On luonnollista, että Suomen korkein asuintalo kiinnostaa lukijoita ja että lehti sen vuoksi kirjoittaa talosta, sen rakentamisen eri vaiheista ja myös asuntojen myynnistä. Vapauttava.

Uutispäivä Demari

3663/SL/05 leimaava kirjoittelu, kolumni

Kolumnisti kirjoitti ”ylikorostuneesti vellovasta lesbo- ja homokohkaamisesta”. Hän muun muassa mainitsi seksuaalisen poikkeavuuden luonnonoikkuna ja että lasta pidetään keskustelussa samantapaisena aikuisen lemmikkinä kuin kissaa tai koira. Viittaus eläimiin kohdistui neuvoston mielestä käytyyn keskusteluun. Voimakkaan moralisoiviakin käsityksiä pitää sietää tämäntyyppisissä kirjoituksissa. Vapauttava.

Valitut Palat

3574/AL/05 haastattelu, virheen korjaaminen

Aikauslehti julkaisi jutun MS-taudista. Kantelija oli yksi haastatelluista. Hänen mielestään haastattelun tarkastamisessa oli puutteita ja julkaistussa haastattelussa virheitä. Hän yritti haastattelun julkaisemisen jälkeen saada niitä korjatuiksi, mutta lehti ei julkaissut hänen kirjettään. Haastateltava sai kahdesti tarkastaa haastattelunsa. Juttuun jääneet virheet eivät neuvoston mielestä olleet olennaisia. Vapauttava.

Valkeakosken Sanomat

3652/SL/06 totuudenmukaisuus

Lehti kertoi uutisessaan puistikosta, jossa on useita liito-oraville tarkoitettuja pesäpönttöjä, jotka joudutaisiin poistamaan lisärakentamisen tieltä. Pönttöjen rakentajan, entisen valtuutetun, mielestä jutussa oli virheitä, ja se mustamaalasi häntä. Juttu oli kuitenkin neuvoston mielestä monipuolinen, eikä kantelija ollut yrittänyt korjata mahdollisia virheitä. Vapauttava.

Västra Nyland

3664/SL/06 oikeat tiedot, haastattelu

Lehti julkaisi kaksi juttua eduskunnan oikeusasiamiehelle tehdystä kantelusta, joka käsitteli Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen toimintaa. Juttuun haastateltu kantelija kiisti suostuneensa haastatteluun. Hänen mielestään jutuissa oli myös virheitä, joita hän ei kuitenkaan ollut pyrkinyt korjaamaan. Vapauttava.

Yleisradio

YLE TV1, A-studio

3599A/YLE/06 samanaikainen kuuleminen, totuudenmukainen tiedonvälitys

A-studio käsitteli suomalaisten ja neuvostoliittolaisten poliitikkojen keskusteluja ja yhteydenpitoa Neuvostoliiton kommunistisen puolueen arkistosta löytyneen muistion perusteella. Asiaa käsiteltiin ohjelmassa monipuolisesti, vaikka kritiikin kohteena ollut tunnettu poliitikko kieltäytyikin haastattelusta. Vapauttava.

YLE TV1, A-piste

3599B/YLE/06

A-piste käsitteli suomalaisten ja neuvostoliittolaisten poliitikkojen yhteydenpitoa vuonna 1986. Ohjelma oli jatkoa A-studiolle, josta neuvosto antoi vapauttavan päätöksen (3599/YLE/06). Aihe laajeni kansanedustajan haastattelulausuman kautta maanpetokselliseen suuntaan. Sähköpostikysymykset eivät neuvoston mielestä olleet riittävä keino samanaikaiseen kuulemiseen. Langettava äänin 7-2. Eriävä mielipide.

Pohjois-Karjalan Radio

3560/YLE/05 oikeat tiedot

Radio kertoi entisen virkamiehen saamasta syytteestä ja julkaisi tämän lähettämän puolen minuutin kommentin ensimmäisenä julkisena esiintymisenä. Uutisesta puuttui jutun toinen asianomistaja.

Lehden toimittaja kanteli, koska hän oli pari päivää aiemmin julkaissut omasta mielestään ensimmäisen kommentin, jossa virkamies ainoastaan kielsi tietävänsä mitään. Neuvosto katsoi, että radiolla oli perusteet käyttää ilmaisua ”ensimmäinen kommentti”. Lisäksi radio täydensi uutistaan toisella asianomistajalla. Ilman sitäkään uutinen ei ollut virheellinen. Vapauttava.

YLE TV1

3570/YLE/05 oikeat tiedot

Tv-uutisissa oli juttu uudesta lääkkeestä. Kantelun mukaan uutinen oli mainosmainen, siinä oli virheitä eikä siinä mainittu lähteitä. Neuvoston mielestä lääkeuutuudesta kerrottiin hyviä ja huonoja puolia. Uutisessa haastateltiin kahta asiantuntijaa. Neuvoston mielestä uutista ei voinut moittia yksipuolisuudesta tai kritiikkittömyydestä. Vapauttava.

YLE Lahden Radio

3572B/YLE/05 yksityisyyden suoja

Radiouutisissa kerrottiin kaupunginvaltuutetun ja lautakunnan puheenjohtajan saamasta rattijuopumushaasteesta ja -tuomiosta. Neuvosto katsoi, että nimen julkaisu tuomitun asemaan nähden, ei ollut kohtuutonta. Vapauttava.

YLE TV1

3626/YLE/06 piilomainonta

Altia Oy:n pääjohtaja vastasi television ajankohtaisohjelmassa Koskenkorvaa käsitteleviin kysymyksiin. Tämä ei neuvoston mielestä ollut piilomainonnaksi laskettavaa tuotesijoittelua, koska yhtiön päätuotteen mainitseminen ei ollut mainosmaista ja kritiikitöntä, vaan olennaista ohjelman kannalta. Vapauttava.

YLE Poliisi-tv

3666/YLE/06 nimen suoja

Tv-ohjelmassa ja sen www-sivuilla käsiteltiin huijauskeräysten tilalle tulleita epämääräisiä rahankeräysmenetelmiä. Esimerkkinä mainittiin nimeltä turkulainen yritys, jonka kerrottiin toimivan harmaan talouden rajoilla. Ohjelmassa myös kerrottiin, että yhtiön toiminta on syyteharkinnassa. Ohjelman tekijöillä oli neuvoston mielestä perusteet yhtiön nimen mainitsemiseen. Henkilöiden nimiä ei mainittu. Vapauttava.

YLE TV1

3678/YLE/06 nimen suoja

Tv-uutisissa kerrottiin Porvoon tuomiokirkon tuhotyön oikeudenkäynnin ensimmäisestä istunnosta, jossa luettiin syytteet. Ruudussa näytettiin tunnistettavasti kirkon polton tunnustanut henkilö ja hänen mukanaan palopaikalla olleet kaksi henkilöä, joita syytettiin törkeän tuhotyön ilmoittamatta jättämisestä. He kiistivät syytteet. Pääsyytetyn saattoi näyttää, mutta ei kahta muuta.

Langettava äänin 6-2.

YLE TV1, A-piste

3684A/YLE/06 oikeat tiedot, esittelyteksti

Tv-ohjelmasta oli esittelyteksti ohjelman verkkosivuilla. Sen mukaan ”hallitusammattilainen ei huolisi vammaisia yhtiöiden hallituksiin”. Neuvoston mielestä tekstile löytyi ohjelmasta kate. Vapauttava.

YLE TV2, Ajankohtainen kakkonen

3693/YLE/06 oikeat tiedot, samanaikainen kuuleminen

Ajankohtaisessa kakkosessa esitettiin raportti ”Turvallisuuspommi liikenteessä”, jossa muun muassa kerrottiin, että Suomen teillä liikkuu satakunta jarruvikaista bussia. Poleemisessa raportissa kuultiin kuljettajia, katsastajaa, ajoneuvohallintokeskusta sekä bussia valmistavaa ja sitä käyttävää Koiviston Auto -yhtymää, jonka edustajalla oli mahdollisuus kommentoida väitteitä ohjelmassa ja tarkistaa se ennalta. Vapauttava.

| Lausumat |

3547/L/05 JSN:n lausuma median riippumattomuudesta

Vaateketju H&M:n kustantama toimittajamatka New Yorkiin vuoden 2005 huhtikuussa joutui Ruotsissa vieranomaisten tutkittavaksi. Matkalle osallistui ruotsalaisten lisäksi myös suomalaisia toimittajia, minkä vuoksi aiheesta keskusteltiin suomalaisessakin mediassa. Julkisen sanan neuvosto haluaa jatkaa asiasta nousutta keskustelua ja korostaa tällä lausumallaan journalistisen riippumattomuuden tärkeyttä.

Journalisti on vastuussa ensisijaisesti lukijoille, katsojille ja kuuntelijoille. He luottavat siihen, että tiedonvälityksen sisältöä koskevat ratkaisut tehdään toimituksissa journalistisin perustein eikä tätä päätösvaltaa anneta muualle. Säilyttääkseen yleisön luottamuksen median on työprosesseissaan oltava mahdollisimman riippumaton ympäristöstään. Periaate koskee niin yksittäistä journalistia, erilaisia toimittajaryhmiä kuin koko toimitustakin.

Kustantaminen vaatii rahaa, jota yritykset saavat tilaus-, ilmoitus- ja mainostuloista. Menestyvä yritys on hyvä perusta myös sananvapauden käyttämiselle. Rahalla ei kuitenkaan saa ratkaista toimituksellista sisältöä. Toimituksen ulkopuolinen aloitteentekijä voi pahimmassa tapauksessa aiheen lisäksi valita näkökulman, toteutustavan ja tekijänkin. Journalistisen päätösvalan luovuttamista toimituksen ulkopuolisille ei voi perustella.

Median riippumattomuuden erityiskysymyksenä Julkisen sanan neuvosto nostaa esille niin sanotut ilmaiset matkat, joille osallistumista toimitusten on punnittava erityisen tarkasti. Neuvosto suosittelee, että osallistuessaan matkoille toimitus maksaa kulut itse. Näin matka vertautuu toimituksen budjetissa muihin, journalistisesti harkittuihin matkoihin. Myös lahjojen ja kestityksen vastaanottamista täytyy huolellisesti harkita.

Journalistin ohjeiden yleisten periaatteiden lisäksi Julkisen sanan neuvosto korostaa toimitusten omien ohjeiden merkitystä puolustettaessa journalistista riippumattomuutta. Ohjeiden tekeminen tai jo olemassa olevien ohjeiden uudistaminen tuo esiin ne arkipäivän ongelmat, joihin journalistista työtä tehtäessä joudutaan. Ohjeilla voi linjata niin yksittäisen journalistin kuin koko toimituksenkin toimintaa.

Tilasto 1969–2006

	-69	-70	-71	-72	-73	-74	-75	-76	-77	-78	-79	-80	-81	-82	-83
SAAPUNEET KANTELUT	29	21	32	22	65	70	88	89	90	91	85	73	95	92	85
Kantelut kohdistuivat															
sanomalehtiin	24	31	21	15	30	37	53	47	41	52	37	42	54	40	35
aikakauslehtiin	5	4	6	5	19	15	15	19	22	24	28	18	21	26	20
paikallislehtiin	-	-	-	-	4	4	1	6	6	6	9	8	6	6	7
ilmaisjakelulehtiin	-	-	1	-	4	4	3	6	7	3	6	4	6	11	8
Yleisradioon	-	1	2	-	2	9	2	2	1	1	1	1	4	4	6
MTV	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2	-	2	-	1	1
Ruutunelonen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kaapelitelevisioihin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
paikallisradioihin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
muuhun	2	3	3	4	8	5	17	13	11	5	-	6	9	9	8
ASIOITA RATKAISTIIN	22	19	35	24	59	73	66	86	102	83	98	73	98	92	89
Ratkaisun tulos:															
Tutkitut	12	13	21	20	40	52	46	51	72	65	73	58	65	62	60
langettava päätös	4	3	8	3	14	16	11	28	21	36	28	16	17	19	15
vapauttava päätös	7	10	11	15	24	33	29	31	46	23	44	35	43	38	40
lausuma	-	-	2	2	2	3	6	2	5	6	1	7	5	5	5
lausunto															
Muu toimentpide															
kirjelmä	-	-	1	1	4	-	1	2	-	-	2	-	1	7	1
Tutkimatta	10	6	13	3	16	23	18	24	29	17	22	15	32	23	26
KESKIMÄÄRÄINEN															
KÄSITTELYAIKA															
VUOROKAUSISSA	95	138	124	56	70	83	86	96	89	93	83	85	94	76	87

Ennen vuotta -86 lausunnot yhdessä oli ilmoitettu kohdassa "lausuma".

-84	-85	-86	-87	-88	-89	-90	-91	-92	-93	-94	-95	-96	-97	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06
90	94	106	92	83	108	103	90	109	120	132	162	131	142	122	145	122	114	128	96	137	134	140
57	68	57	44	52	49	47	48	61	56	51	79	69	71	70	82	54	65	62	56	72	57	70
20	9	23	20	12	19	20	17	25	21	25	23	20	17	7	17	15	17	26	13	17	11	15
7	5	5	3	9	3	8	4	11	14	11	5	13	16	11	11	13	11	8	7	15	8	25
4	6	10	15	10	17	21	10	8	13	24	24	14	17	9	16	18	3	23	13	13	17	13
8	7	3	3	1	7	5	6	6	7	6	13	12	13	13	10	10	13	7	3	9	10	11
1	-	1	3	1	3	2	2	2	5	5	4	5	8	8	6	5	6	8	5	3	10	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	2	3	-	2	1	1
-	2	3	-	1	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	3	-	-	3	1	1	1	3	1	-	-	-	1	-	1	1	1	-	1
5	-	7	4	3	15	8	6	4	4	11	10	5	7	11	8	3	5	8	6	11	8	8
74	123	96	89	98	114	103	84	115	100	146	157	153	131	110	169	124	118	147	112	123	110	156
48	69	68	53	66	69	61	56	76	78	99	85	79	58	52	77	69	81	75	61	63	65	81
17	29	26	22	22	20	19	17	29	36	41	40	21	14	16	16	10	14	14	14	16	8	17
30	39	38	31	41	43	42	34	43	38	58	45	58	44	36	61	59	67	61	47	47	57	64
1	1	2	-	1	1	-	4	2	3	5	4	2	-	-	3	-	1	2	1	2	2	1
	2	-	2	4	1	1	1	-	2	1	-	3	-	-	1	-	-	2			1	3
-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	54	25	35	26	42	40	27	37	30	39	63	64	67	53	89	54	36	51	47	57	43	70
70	79	75	74	78	90	96	128	99	110	128	105	80	75	101	85	81	95	104	128	124	72	83

The logo consists of the letters 'JSN' in a bold, white, sans-serif font, centered within a blue square. A thin white horizontal line is positioned directly below the square.

Julkisen
sanan
neuvosto

Mariankatu 26 B 10
00170 Helsinki
Puh. (09) 1357 494
Fax (09) 2781 031
www.jsn.fi